

Oslo, 18. februar 2025

Stortingets energi- og miljøkomité

REPRESENTANTFORSLAG FRA STORTINGSREPRESENTANTENE LARS HALTBREKKEN OG KIRSTI BERGSTØ OM ELEKTRIFISERING AV MELKØYA MED GASSKRAFT MED CCS (DOKUMENT 8:61 S (2024–2025))

Hammerfest LNG på Melkøya er en betydelig kilde til klimagassutslipp og Norges tredje største utslippspunkt. For å oppnå norske klimamål er det avgjørende å gjøre utslippsreduksjoner i alle deler av den norske økonomien. Alle klimatiltak bør vurderes på grunnlag av samlede virkninger på utslipp over tid og varig omstilling til nullutslipp. Dette må skje innenfor rammene av begrensede ressurser, som fornybar kraft.¹

I august 2023 godkjente regjeringen, som da besto av Arbeiderpartiet og Senterpartiet, elektrifisering av Hammerfest LNG på Melkøya, som et ledd i Snøhvit Future-prosjektet. Et vilkår for godkjenning er utvidelse av transmisjonsnett ved ny 420 kV-kraftlinje Skaidi–Hyggevatn, utvidelse av Skaidi transformatorstasjon og ny transformatorstasjon ved Hyggevatn.

Snøhvit Future innebærer økt utvinning av gass fra Snøhvitfeltet gjennom landkompresjon med kraft fra nettet, som vil gi utslippsreduksjoner på inntil 850 000 tonn CO₂. Ettersom trykket i gassreservoarene på Snøhvit avtar, vil produksjonen synke. En del av Snøhvit Future-prosjektet er nye kompresjonsanlegg med strøm som kompenserer for synkende trykk mot 2030. Regjeringens godkjenning av endret PUD/PAD (Snøhvit Future) fører til behov for «vesentlig ny kraftproduksjon» for å unngå kraftunderskudd.² Equinor har fått reservert inntil 400 MW fra Statnett når den nye 420 kV-linja Skaidi–Hyggevatn er bygd.

Samtidig som regjeringen godkjente elektrifisering av Hammerfest LNG, ble «Kraft- og industriløft Finnmark» lansert, med mål om å få på plass mer kraft enn det som kreves for å elektrifisere anlegget innen 2030.³ Dette legger til grunn massiv utbygging av kraftproduksjon og kraftlinjer. Nå ligger 11 vindkraftprosjekter og 4 kraftledninger i Finnmark til behandling hos NVE.⁴ En slik storstilt kraftutbygging vil være en krise for natur og samisk kulturutøvelse i Finnmark. I tillegg er elektrifisering av petroleumsinstallasjoner med fornybar kraft fra land sløsing med de verdifulle kraftressursene våre.

¹ NOU 2023: 25. Omstilling til lavutslipp. Veivalg for klimapolitikken mot 2050. Klimautvalget 2050.

² Vedlegg til godkjenningsbrev. Vedrørende godkjenning av endret plan for Snøhvit-feltet og Hammerfest LNG, 8. august 2023.

³ Kraft- og industriløft Finnmark. Regjeringen, 8. august 2023.

⁴ Konesjonsprosesser i Finnmark, NVE.

Å investere stort i elektrifisering av petroleumsinstallasjoner med kraft fra land kan bidra til å forlenge levetida for installasjonene og samtidig kreve så mye kraft at det blir vanskelig å omstille resten av økonomien i klimavennlig retning. Naturvernforbundet kan derfor ikke støtte elektrifisering av petroleumsinstallasjoner med kraft fra land.

Naturvernforbundet anbefaler følgende når Stortinget nå skal behandle representantforslaget:

- Vårt primære standpunkt er at Hammerfest LNG-anlegget ikke bør videreføres etter konsesjonsperioden går ut i 2033.
- Tillatelsen til elektrifisering av Hammerfest LNG med kraft fra land må trekkes tilbake. Fornybar kraft er en knapp ressurs som ikke kan brukes for å forlenge levetida til et gassanlegg som ikke hører hjemme i et lavutslippssamfunn.
- Kraftutbyggingen i regjeringens «Kraft- og industriløft Finnmark» kan ikke realiseres av hensyn til verdifull og sårbar natur og samisk kulturutøvelse. Det er i hovedsak elektrifisering av Hammerfest LNG som har utløst dette behovet for kraftutbygging.
- Dersom vi ikke får gehør for primærstandpunktet vårt om at Hammerfest LNG-anlegget bør stenges nå konsesjonsperioden utløper i 2033, støtter vi Representantforslag 61 S (2024–2025) fra Lars Haltbrekken og Kirsti Bergstø om at anlegget elektrifiseres med gasskraft og CCS, eventuelt i kombinasjon med flytende havvind.

Ytterligere begrunnelse

Naturvernforbundet legger til grunn et mål om å kutte minst 80 prosent av norske klimagassutslipp i 2035 sett i forhold til 1990-nivå. Innenfor dette må Norge kutte sine territorielle utslipp med minst 60 prosent. Dette er i tråd med Miljødirektoratets anbefalinger om Norges neste klimamål til FN.⁵ Naturvernforbundet mener generelt at eventuell bruk av fleksible mekanismer må begrenses til EU ETS og for bruk i sektorer som vi ikke skal ha med oss inn i lavutslippssamfunnet, som petroleumssektoren.

Når EU innfrir sine klimamål, vil gass fra felt som er i drift i Norge, EU og Algerie, overstige den europeiske etterspørselen allerede i 2035.⁶ Dette stemmer dårlig overens med økt utvinning på norsk sokkel og Barentshavet generelt. På klimatoppmøtet i 2023 stilte Norge seg bak behovet for «en omstilling bort fra fossile brenslere i energisystemer» for å oppnå målene i Parisavtalen (Decision 1/CMA.5, para 28(d)).⁷

Norge har et stort karbonavtrykk i verden. Størsteparten av utslippene fra olje og gass kommer ved eksport og bruk, det vil si forbrenning. Klimagassutslippene fra eksportert olje og gass på norsk sokkel er beregnet til omtrent 500 millioner tonn CO₂, som tilsvarer ti ganger det årlige norske utslippsregnskapet.⁸ Det er ikke rom for utvinning av olje og gass i lavutslippssamfunnet, som klimaloven forplikter Norge til innen 2050. For at vi skal oppfylle Norges klimaansvar og bidra til en rettfærdig utfasing av olje og gass fra det globale energisystemet, er det nødvendig å starte nedtrapping på norsk sokkel innen 2030.

⁵ Miljødirektoratet, 2024. Et 2035-bidrag som sikrer omstilling nasjonalt

⁶ Zero Carbon Analytics mfl., 2024. On Thin Ice: Norway's fossil ambitions and the EU's green energy future.

⁷ UNFCCC, 2023. First Global Stocktake.

⁸ Menon Economics, 2022. Norske utslipp i utlandet.

Naturvernforbundet mener vi trenger en utfasingsplan for utvinning av olje og gass på norsk sokkel, herunder en plan for stenging av anlegget på Hammerfest LNG når konsesjonsperioden utløper i 2033. En plan for stenging må inneholde spesifikke tiltak for arbeidstakere og lokalsamfunn rundt Hammerfest LNG.

Snøhvit Future er et prosjekt for å forlenge levetida på gassfeltet Snøhvit fram mot 2050. I tillegg bidrar prosjektet til å holde mulighetene åpne for gassutvinning fra flere felt i Barentshavet når det etter hvert blir ledig prosesseringskapasitet på Melkøya. Naturvernforbundet er derfor en tydelig motstander mot prosjektet. Men om det likevel vil bli realisert, er det vanskelig å se for seg noe alternativ til det som Lars Haltbrekken og Kirsti Bergstø foreslår i Representantforslag 61 S (2024–2025).

Ettersom elektrifiseringen av Hammerfest LNG har utløst regjeringens «Kraft- og industriløft Finnmark», vil grunnlaget for den meldte kraftutbyggingen falle bort dersom det dannes flertall på Stortinget for å gjøre om vedtaket om elektrifisering. Å stanse elektrifiseringen av Hammerfest LNG er helt avgjørende for å ta vare på naturområder og samisk kulturutøvelse i Finnmark. De 11 vindkraftprosjektene, 4 kraftlinjeprosjektene og planene om utvidelse av Alta vannkraftverk bør stilles i bero fram til kraftbehovet utenom elektrifisering av Hammerfest LNG er konkludert.

Vedtaket om å elektrifisere Hammerfest LNG har ført til at Sametinget har gått til søksmål mot staten for å få rettslig avklaring av om vedtaket er ugyldig som følge av flere saksbehandlingsfeil. Videre er også til at to reinbeitedistrikt i en rettsprosess mot staten angående den planlagte kraftlinja som følger av prosjektet. Naturvernforbundet vil understreke at prosessen med å elektrifisere Hammerfest LNG med kraft fra land, uansett utfallet av representantforslaget, må legges på is inntil disse rettslige avklaringene er gjort. I tillegg må praksisen med forhåndstiltredelse opphøre. Vi minner også om flertallsvedtaket i Stortinget om at det skal «tas lærdom av Fosen-saken» (Vedtak 822 (2023–2024)) og prinsippet om føre-var-holdning.

Med vennlig hilsen
Naturvernforbundet

Truls Gulowsen
leder